

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor. Egy óra 1 kor.

Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 8 koronaért kapják a lapot.

Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8, a vasárnapiból 16 fillér.

Feljels szerkesztő:
dr. Matkovich Tivadar.

Lapitulajdonos:
Ifj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Buhim-
utca 9.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok
az utcán is árusítottak.

Egy igazságos adó.

A 10 milliárdos német hadikölcsönnek a birodalmi gyűlésen való tárgyalása ötletéből, szó volt arról, hogy Helferich, a német birodalom új kincstári államtitkára a gyűlésen beszédet fog tartani az új adókról és nyilatkozni fog a háboruban szerzett jövedelem megadóztatásáról is.

Részünkről az eszmét egészségesnek s ezt az adót a leghelyesebbnek és legigazságosabbnak tartjuk, feltéve, hogy annak tárgya az a jövedelem és csakis az a jövedelem, amit a háboruban vagy a háborus viszonyok által szerzett az adó alany; vagy ha annak tárgya egy már előzőleg megvolt jövedelemnek a háboru alatt fokozott hányada.

Mondjuk: ezt igazságosnak tartjuk. Igazságosabbnak, mint a 20.000 koronán fölüli jövedelemmel bírókra kirótt hadi adót.

Ez a 20.000 korona ugyanis nem a háboru gyümölcse. Az meg volt már a háboru előtt az adóalnyának. Az a vagyon, üzlet vagy foglalkozás is, amely azt a 20.000 korona jövedelmet hajtja, amely után tehát az illető adóalany már azelőtt is fizetett adót.

Míg a direkt a háboruban szerzett jövedelem a háborunak köszönheti származását. Háboru nélkül nem lenne az. Tehát a legigazságosabb dolognak tartjuk, hogy ez a jövedelem, a mely a háborunak köszönheti életét, első sorban adóztassék meg a háboru által fokozott mértékben megkövetelt

anyagi áldozatok fedezése céljából. És pedig adóztassék meg az adó tárgyához mért nagyobb százalék szerint, mint egyéb adónál történik.

Nem szeretnők, ha félreértelnénk.

Midőn mi szembeállítjuk a háboruban szerzett jövedelem megadóztatását a 20.000 koronán túli jövedelemmel bírók külön megadóztatásával s amazt igazságosabbnak mondjuk mint emezt, ez korántsem jelenti azt, mintha emezt igazságtalannak tartanók. Ellenkezőleg. Helyesnek, igazságosnak és szükségesnek tartjuk, hogy akinek a jó sors olyan nagy jövedelmet hozó, nagy vagyont, üzletet, vállalatot vagy foglalkozást juttatott, hogy a kényelmi szükségleteit is könnyen fedezheti, hogy — mondjuk — az fokozottabb mértékben járuljon a háboru okozta fokozott szükségletek fedezéséhez, habár a megadóztatott jövedelmét nem is a háboru szerezte neki; egyebek közt azért is, mert a háboru esélyeivel szemben neki nagyobb is a vagyon kockázata mint a kisebb jövedelmű honpolgárnak. És ezt a helyeslő véleményünket egyáltalán nem alterálja az, hogy viszont még igazságosabbnak tartjuk a háboruban szerzett jövedelem megadóztatását a háboru céljaira; ama háboru céljaira, amely nélkül az a jövedelem meg sem született volna.

Nem konstatalható a lapokból, vajjon dr. Helferich államtitkár szóba hozta ezt a kérdést a birodalmi gyűlésen. De akár hozta, akár nem hozta, a dolog megfontolást és figyelmet érdemel.

A háboru.

A miniszterelnöki sajtóosztály táviratal.

Höfer jelentése.

(Aug. 18.) Orosz hadszíntér: A szakadatlanul hátráló ellenség heves üldözése közben Arz altábornagy csapatai Dobrinkáig (20 kilométerre Breszt-Litovszktól) nyomultak előre. Magyar honvédség visszavetett egy orosz utóvédet. József Ferdinánd seregei a Bug mellett Janov felé nyomulnak előre. Kövess tábornok Konstantínov vidékén az ellenséget a Bugon tulvetette vissza. Az alsó Bugtól északra szoros kapcsolatban a német lovassággal, osztrák-magyar lovasság har-

col. Olasz hadszíntér: Azokat a gyengébb ellenséges gyalogsági osztagokat, amelyek a Val Sukanában Carzanóig (Borgótól északkeletre) jutottak előre, a Maso-patakon át visszavetettük. A tengeremléki arcvonalon az olaszok tovább folytatták előretöréseiket a Krn és Tolmein közötti állások ellen, de mindenütt véresen visszavertük őket. A doberdói fensík tegnap délután ismét elég heves ágyutüz alatt állott.

Német jelentés.

(Aug. 18.) Keleti hadszíntér: Kupisky

környékén a folytatódagós további harcok is sikeresek voltak. 625 hadifogoly (közük 3 tiszti) és 3 géppuska jutott kezünkre. Eichhorn vezérezredes hadseregének Litzmann tábornok vezetése alatt álló csapatai Kovno délnyugati arcvonalának a Nyemen és a Jesia között fekvő erődöt rohammal elfoglalták. Több mint 4500 oroszot foglyul ejtettek és 240 ágyut és nagyszámu egyéb hadieszközt zsákmányoltak. Scholtz és Gallwitz tábornok hadseregei az ellenséget keleti irányban megint visszavetették. 1860 oroszot, köztük 11 tisztelet elfogtak és 1 ágyut és 10 géppuskát zsákmányoltak. Novogeorgievsk északkeleti arcvonalán egy nagy erődöt és két térközművet rohammal elfoglaltunk. Az arcvonalnak csaknem összes többi részén sikerült az ellenséget továbbra visszavetetni. 2400 foglyot ejtettünk, 19 ágyut és egyéb hadiszert zsákmányoltunk. Lipót bajor herceg és Mackensen tábornagyok hadseregei további győzelmes előnyomulásban vannak.

Höfer jelentése.

(Aug. 19.) Orosz hadszíntér: Mialatt német erők a Bug balpartja mentén előrenyomultak, Arz altábornagy csapatai az oroszokat Breszt-Litovszk várágyuinak hatáskörletébe üzték vissza. Az ostromgyűrű a nyugati parton bezárult. Janov területén József Ferdinánd kir. herceg hadserege a Bug déli partját megtisztította az ellenségtől. Olasz hadszíntér: Tegnap a tengeremléki arcvonalon heves harcok folytak, míg a karintiai határterületen viszonylagos nyugalom volt, Tirolban ellenben az ellenség ágyutüze tartott és néhány kisebb gyalogsági ütközet volt. A San-Martino ellen intézett négy támadást visszavertük. A görzi hídfő előtt most is meglehetősen csend van. A tolmeini hídfő körül elkeseredett harc tombolt; itt is négy ellenséges támadás hiúsult meg. Hasonlóképp kudarcot vallott az ellenségnek a tolmeini hídfőtől északra fekvő magaslati állásaink ellen intézett minden támadása. A tiroliai határterületen a Toblinger Riedel (Dreizinnen-terület) és Ilegna (folgariai fensík) ellen intézett olasz támadásokat visszavertük.

Német jelentés.

(Aug. 19.) Keleti hadszíntér: Kovno város összes erőivel és megszámlálhatatlan hadianyaggal együtt, közte jóval több mint 400 ágyuval, ma éjszaka óta a németek birtokában van. A várat a legszivósabb védelem daczára rohammal foglaltuk el. Scholtz és Gallwitz tábornokok hadseregei tovább nyomultak előre kelet felé. Legelőli haladó osztagaik közelednek a bialystok—bielski-vasúthoz.

Novogeorgievszk előtt rohammal elfoglaltuk az északi arcvonal két újabb erődjét, 600 orosz elfogtunk és 20 ágyú zsákmányoltunk. Lipót bajor herceg hadseregének a balszánya tegnap a Kami-onka-szakaszon Siemiatycze mindkét oldalán és a Bug mellett Fürstendorfnál (Siemiatyczétől délkeletre) újabb erős ellenállásra tállt. Az átkelést a szakaszon kiero-szakoltuk, az ellenséget visszavetettük. A jobbszárny elérte a Bug déli partját. Mackensen hadserege: Ellenfeleit a Bugon túl és Breszt-Litovszk erődjének előállításába vetette vissza. Vlodavától keletre csapatainak a cholm—breszt-litovszki vasútvonalon át kelet felé nyomultak előre.

Flottaparancsnokság jelentése.

E hó 17-én reggel egy flottilánk harmadizben ágyuzta az olaszoktól megszállott Pelagosa szigetét, mialatt egy repülőnk a sziget felett bombákkal, géppuskákkal és nyilakkal operált. Ez alkalommal elpusztítottuk a legutóbbi lövés óta ismét lakhatóvá tett világítóházat, felgyújtottunk barakokat és sátrakat, leromboltunk egy ágyualapzatot, elpusztítottunk több anyagraktárt, a parton a rakásra halmozott anyagot és több naszádot. A helyőrség a lövészárkokban és földalatti fedezékekben húzódott meg és nem fejtett ki ellenállást. Ellenséges tengeri haderőt nem láttunk.

Berlin, augusztus 18. Augusztus 17-én este 10 órakor egyik torpedóflottilánknak 5 naszádjá a jütlandi nyugati parton a Hornsriiff-világítóhájo mellett megtamadott egy angol modern kis csirkálót és 8 torpedózúzó és a csirkálót és az egyik angol torpedózúzó torpedólövésekkel elsüllyesztette. A mi haderőink nem szenvedtek semminemű veszteséget. Tengerészeti léghajóink az augusztus 17-éről 18-ára virradó éjjel ismét megtamadták Londont. A londoni Cityt és Themse-menti fontos telepeket bőségesen bombázták, a mely bombázás megfigyelés szerint jó eredménnyel járt. Ezenkívül Woodbridgenél és Ipswichnél gyártelepekre és olvasztó művekre dobtak sikerrel bombákat. A léghajók erős lövésük ellenére nem sérültek meg és mindannyian visszatértek.

Török jelentés.

(Aug. 17.) Augusztus 6. illetve 7-ike óta az ellenség öt ujonnan partraszállított hadosztályt vetett harcba. Csapataink hősie ellenállása és ellentámadása következtében az ellenség, bár új csapatainak felét elvesztette, eredményt nem ért el és nem tudott tovább jutni a tengerpart lejtőinél. Augusztus 15-ikén az ellenség támadását Amafarda közelében az ellenség tetemes veszteségeivel visszavertük. Tüzérségünk Ari Burnu előtt eltállt egy ellenséges torpedónaszádot, mely égő állapotban eltávozott. Sed il Bahrnál a jobbszárnyon egy aknát robbantottunk fel, úgy hogy egy bombavető-berendezés és a drótsóvénnyel elpusztultak. A szövetségesek hat nap alatt 27.000 halottat és mintegy 50.000 sebesültet veszítettek.

Höfer jelentése.

(Aug. 20.) Orosz hadsintér: A József Ferdinánd királyi herceg és Kö-

vess tábornok kiküzdötték a Bugon az átkelést. Niemirot és más helységeket az északi parton rohammal elfoglaltuk. Az ellenséget visszavetettük. A Breszt-Litovszkot körülzáró csapatok Arz altábornagy hadosztályaival elragadtak az ellenségtől néhány előtéri állást. Olasz hadsintér: Tiroli erődeink ellen az olasz nehéz tüzérség folytatja a tüzést. Támadásait visszavetettük. A tenger melléki arcvonalon a heves harcok tovább tartanak. A Hrzli vrh ellen intézett erősebb támadás, mint minden korábbi, meghiusult. A tolmeini hídfő ellen az olaszok hat ízben támadtak, minden eredmény nélkül. Éjen át is elkeseredetten folyt a harc. A hídfő, mint előbb, úgy most is zilizárdan birtokunkban van. Legalább 600 még temetetlen olasz holttest fekszik itt árkaik előtt.

Német jelentés.

(Aug. 20.) Keleti hadsintér: Kovno bevetelenél még 30 tisztet és 3900 főnyi legénységet fogtunk el. Az oroszok a Kalvarja—Suvalki vonallal szemben kiürítették állásaikat. Tykoczyntól nyugatra német haderők kivitták az átkelést a Narvezen és 800 orosz elfogtak. Gallwitz tábornok hadserege keleti irányban előre haladt. Elértük a bialisztok—breszt-litovszki vasutat. 2000 orosz elfogtunk. Novogeorgievszk északi arcvonalán csapataink áttörték a Vlna-szakaszon. Az északi arcvonal két erődjét rohammal elfoglaltuk; 1000 fogoly és 125 ágyú jutott kezünkre. Lipót bajor herceg csapatainak balszánya elérte a Mielejezycze vidéket. A jobb szárny Mielniknél a Bugon át előretört, a szakasztól északra levő erős állásából kivette az ellenséget és tovább halad előre Mackensen csapatai Niemirot és Janov között is kiero-szakolták az átkelést a Bugon. Breszt-Litovszknál német csapatok benyomultak az erőd előállításába. Az ellenség kiürítette a Bug keleti partját. Üldözzük.

Német jelentés.

(Aug. 20.) Novogeorgievszk várat az ellenség utolsó lengyelországi támaszpontját szívós ellenállás után elfoglaltuk. Az egész védősereget elfogtuk egy tegnapi végküzdelemben 20.000 ember és egyelőre megszámlálhatatlan hadianyag jutott kezünkre. Ő Felsőge a császár a helyszínére ment, hogy Beseler tábornoknak és a vitéz támadó csapatoknak a saját és a haza nevében köszönetet mondjon.

Iskolaszerek, rajzszerkesztő papírok,

minden e szakba vágó cikkek a

legelőbb áron kaphatók

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében

Veszprém, Rákóczy-tér 3. sz.

(Saját ház.) Telefon 93.

Minden iskolában használható

tankönyvek raktáron vannak.

Hirek.

SZÉLL KÁLMÁN.

Nagy halottja van ismét az országnak. Széll Kálmán, Magyarország egykori pénzügyminisztere, később miniszterelnöke a nagy finác kapacitás, kiváló szónok elhunyt. Nagy tehetségekkel volt megáldva, amelyek mellett gyengeségei, amelyek minden nagy embernek vannak, számba se jöhetnek. Báró Bánffy Dezső, akinek pedig volt oka öt nem szeretni azt mondotta róla, hogy reá nézve senkivel se oly kellemetlen a tanácskozás mint Széll Kálmánnal, mert az nemcsak a tanácskozás tárgyának érdekében beszél és pedig hosszasan, hanem elsősorban azért, hogy az ő kétségtelenül nagy tudását megmutassa; mindamellett az ország komoly dolgai felől mindég és elsősorban Széll Kálmánnal tanácskoznék, mert az nemcsak nagy tudású államférfiu hanem nagy hazafi is. Egy eslekedéltér azonban sokan megrótták. Azért, mikor az alkotmánypárti csatlakozott. És nem ok nélkül. Mert bármi lett legyen a kormány és többség politikája, az bizonyos, hogy az alkotmánypárt egyáltalán nem volt Deák Ferenc politikájának se letéteményese és hagyományosa.

— Szent István napja. A felbogózt város lakossága aug. 20-át is fényesen ünnepelte meg. A katedráléban ünnepi mise volt, melyen — ép úgy mint a király születésnapja alkalmával — báró Hornig Károly bíboros püspök maga celebrált. Délben ünnepi ebéd volt hozzá hivatalos katonai tisztikar.

— Hangverseny. A veszprémi Szin-pártóló Egyesület a Nemzeti Színházban t. hó 24-én kedden este fél 9 órakor a hadbavonult veszprémiek özvegyei és árvái javára hangversenyt rendez, amelynek műsora a következő: 1. Prolog. (Melodráma). Szövegét írta: dr. Lányi Viktor, zenéjét Kurucz János, előadják a szerzők. 2. a) Hermann Schaller. Das Haidekind. b) Robert Stolz. Der Honvédhusar. c) Zeppler. Die Gänsehüterin. Énekl: Kinsky grófné Pálmay Ilka, zongorán kíséri: Kurucz János. 3. Hubay: Carmen ábránd. Hegedűn előadja: Benkő Alice, zongorán kíséri: Benkő Miksa. 4. a) Carmen operából „Toreador dal”. b) Ninon operából. „Bordal”. c) Kurucz János. „Oh csak még egyszer összejönnénk”. Énekl: Rózsa S. Lajos a m. kir. operaház tagja, zongorán kíséri: Kurucz János. 10 perc szünet. 5. Liszt F. XVI. magyar rapszódia. Zongorán előadja: Benkő Miksa. 6. a) Gróf Forgách Béla. „Wenn ich in deine Augen seh”. b) „Gedenke mein”. Énekl: Kinsky grófné Pálmay Ilka, zongorán kíséri a szerző. c) Magyar nóták. Énekl: Kinsky grófné Pálmay Ilka, zongorán kíséri: Kurucz János. 7. a) Moszkovszky. Guittare. b) Hubay. Plevna nóták. Hegedűn előadja: Benkő Alice, zongorán kíséri: Benkő Miksa. 8. a) Kurucz János. „Sir a nótá”. b) Gróf Forgách Béla. „Huszár nótá”. c) „Amerre a Garam vize.” d) Kurucz János: „Elűzhetsz édes”. Énekl: Rózsa S. Lajos a m. kir. operaház tagja, zongorán kíséri: Kurucz János. 9. Wacht am Rhein, Hymnus Kurucz János zongora kísérete mellett énekl: az összes művészek. Helyárak: Erkel-páholy 18 kor. Nagypáholy 15 kor. Kispáholy 12 kor. Zsólle I—VI sor 3 kor. Földszint VII—X. sor és erkély I. 2 kor. Erkély II. sor 1 köf. Ülő-hely 1 kor. Karzat 50 fillér. Kezdet pontban fél 9 órakor.

— Püspöki diszebed. A király születése napján báró Hornig Károly bíboros püspöknél ünnepi diszebed volt, amelyen az egyházi, katonai és polgári méltóságok s az összes hivatalok fejei vettek részt. A bíboros magas röptű, lendületes, szívhez szóló

gát. A joghallgatók az előadási órákon kívül alkalmaztatást nyerhetnek ügyvédi irodákban s hivataloknál. A szünetidőben mindennemű felvilágosítással — így különösen beiratás, irodai alkalmaztatás, lakás és ellátás, valamint a hadbavonultaknak nyújtható kedvezmények tekintetében — levélbeli megkeresésre is, szívesen szolgál a jogakadémia dékáni hivatala. A tiszai ág. hitv. ev. egyházközség eperjesi Collegiumának jogakadémiáján, — a hazai ág. hitv. ev. egyház az egyetlen ilyenmű tanintézetét — 1914—15. tanév alatt 200 hallgató volt beírva, úgy, hogy a hallgatószám tekintetében ez a tanintézet a hazai nyolc jogakadémia között az első volt. Az első félév végén 16 joghallgató kapott végbizonyítványt. Az arra illetékesek ideiglenes végbizonyítványt az I. félévben már nov. 8-án, a II. félévben már ápr. 20-án kaphatnak s annak alapján az egyetemeken azonnal szigorlatra jelentkezhetnek. Ugy ezek, valamint katonai, távozási és végbizonyítványok irásbeli avagy szóbeli megkeresésre a dékáni hivatalban haladéktalanul kiadatnak. Több joghallgató részesül ösztöndíjban, a segélyegylet támogatásában, tandíj és tápintézeti-díj elengedésében stb. Ezen a címen a joghallgatók által élvezett kedvezmények összege mintegy 10.000 kor. Az akadémiai ifjúság egyesületei: a jogásztársulat, az annak kebelében fennálló irodalmi osztály és a segélyegylet élénk működést fejtettek ki. A jogakadémia polgárai testületileg felvett tagjai az eperjesi, országos hírű köznevelődési egyesületnek; a „Széchenyi Kör”-nek, ahol zenetereim, könyvtár, irodalmi és művészeti előadások állanak rendelkezésükre. Ugyancsak kedvezményes tagként léphetnek be az „Eperjesi Torna- és Vivő-egylet”-be, mely egyesület kitűnően felszerelt tornacsarnokában és játék-telepén eleven sportéletnek s gyakran országos jellegű versenyeknek színtere. Mindezekről részletes adatok a Collegium „Értesítő”-jében olvashatók, melyet a jogakadémia dékáni hivatala bárkinek készséggel és díjtalanul megküld. A városban egészséges és nem drága lakások elegendő számmal állanak rendelkezésre, az ifjúság ellátása jutányos. E mellett a tápintézzel egy telken lévő collegiumi Theol. Otthonban mintegy 15 evangélikus vagy református valású joghallgató féligenyves avagy félévénként 60 koronáért teljes fizetéses lakást, fűtést, világítást és kiszolgálást kaphat; ez esetben tehát teljes internátusi ellátást élvez. Az „Otthon” szabályai az Értesítő theologiai részében közölve vannak. Tekintve a rendelkezésre álló internátusi helyek csekély számát, kívánatos, hogy az érdeklődők az „Otthon” felügyelő tanaránál felvételi kérelmüket még a szünetidő folyamán bejelenték. Eperjesen, 1915. május havában. Dr. Mikler Károly, egyetemi m.-tanár, az eperjesi jogakadémia dékánja.

Egy teljesen jókarban levő Remington írógép jutányos árért eladó. Megtekinthető Szalai Mór elektro-

technikusnál, Veszprém, Rákóczi-tér 24.

Legujabb.

Német jelentés.

(Aug. 21.) **Novogeorgievszk várát, az ellenség lengyelországi utolsó támaszpontját szívós ellenállás után elfoglaltuk. Az egész megszálló sereget, 6 tábornokot és több mint 85.000 főnyi légénységet, közülök a tegnapi végküzdelemben egymagában 20.000 embert foglyul ejtettünk. A zsákmányolt ágyuk száma 700-on felülre emelkedett. A zsákmányolt egyéb hadianyag mennyisége még nem tekinthető át.** — Mackensen tábornok hadcsapata: **A bal-szárny az ellenséget a Koterka- és Pulva-szakasz mögé vetette vissza. A Bugtól délre Breszt-Litovszkkal szemben tért nyertünk. Vlodavától keletre csapataink erős üldözésben elérték a Piszca környékét.**

Höfer jelentése.

(Aug. 21.) Orosz hadszíntér: **A szövetségeselek Breszt-Litovszk elleni előnyomulása folytán több orosz hadsereg jelentékeny része rendetlenül összetorlódtott a vár körletében. A körülzároló csapatok északi szárnya ennek ellenére Rokitnótól keletre további előtéri állásokat kerített hatalmába. József Ferdinánd királyi hercegnek a Bug északi partján előretörő csapatai pedig tegnap a sötétség beállta előtt a Volczynnal elsáncolt ellenséget rohammal elűzték. Kövess tábornok csoportja a felső Pulva ellen nyomul előre. A szövetségünk által elfoglalt Novogeorgievszk bombázásában a mi nehéz műszaraink is sikeresen vettek részt.** — Olasz hadszíntér: **A folgariái fensíkon levő állásaink elleni tegnap említett támadás alkalmával az olaszok 200 embert veszítettek. A tenger melléki arcvonal északi szakaszán tegnap reggel a Mrzli**

Vrh és az ettől a hegytől északra emelkedő hegyhát ellen intézett ellenséges támadást **az olaszok nagy vesztéséggel közt ismét visszavertük**, ugyszintén kudarcot vallott az olaszoknak tegnap esti és ma reggeli kísérlete, hogy a tolmecsi hídfő vonalait áttörje. A görzi grófságban az ellenség helyenként élénk tűzérségi tüzelést folytatott. A mi tűzérségünk sikerrel válaszolt. Sagradónál egy pontonhidat összerombolt s az ellenségnek Pieristől keletre lévő csapattömegeit bombázta.

KURTZ GYULA

VESZPRÉMBEN és PÁPÁN

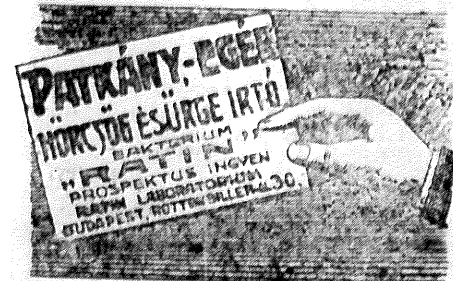
Új és használt

zongora, pianino, harmonium és cimbalom raktára.

Kölcsönzések, javítás- és hangolások helyben és vidéken is teljesítetnek.

Avult hangszerek újakért becsértetnek.

Egy tanuló felvétetik Szalai Mór villanyszerelőnél.

Egy kitűnő zongora eladó. Cim: Szalai Mór Rákóczi-tér 24.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.